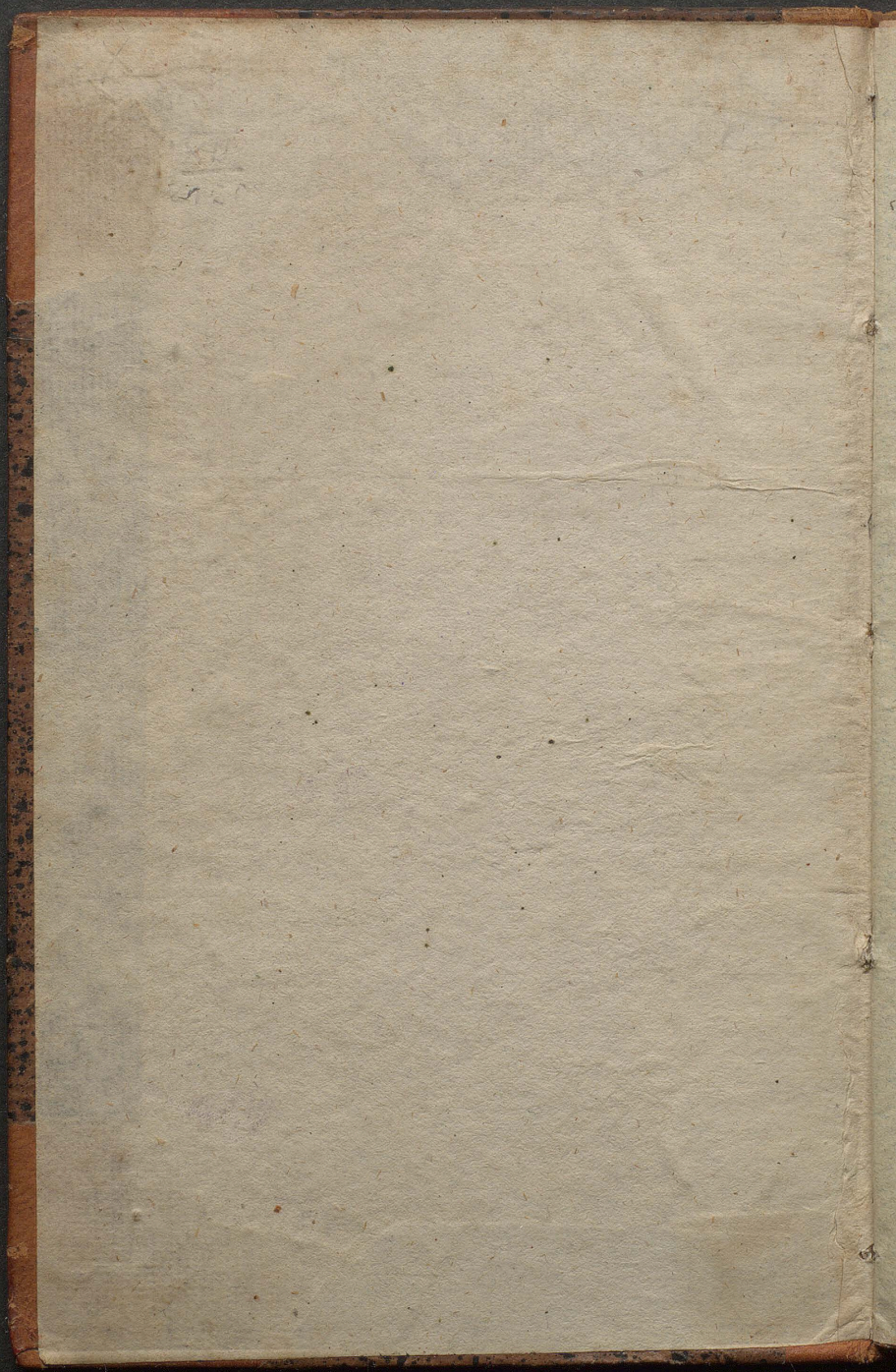

Royce

Librar 784

JOACHIM HYNNEMÖRS

Reise=
Beskrivelser

af

Marlene 1744 og 1745,

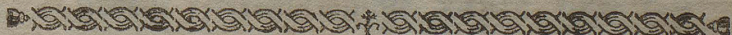
Indbefattet ubt

Trende Afde elinger.

A. H. Christie

Skreven og trykt i Bergen 1778.

Trykt i S. Kongl. Majests. privilegerede Bogtrykkerie,
hos S. Dede chens Efterleverfke.

98d 038248

JOACHIM HUNNEMORS

Beitrag

Beitrag

18

1744 09 1745

ausgegeben

Erunde

Handwritten signature

1744

1744

1744

Den Første Deel

Indeholder blot saadanne Materier, som almindeligst forefalder under Kjøbmænds Skibs- Reyse-Tourer.

Den Anden Deel

Indeholder forskiellige Exempler paa enhver Vreker Soemands udfordrende Mod, udi ulykkelige Tilfælde.

Den Tredie Deel

Indbefatter nogle besynderlige Tildragelser, hvoraf estertænkfomme Læsere kand ud- drage sig Anmerkninger efter egen Tæns-

femaade; men vilser især nogle Exem-
 pler paa: hvor meget baade Handlendes
 og Navigerendes Sikkerhed beroer paa
 Dyrighedens gode Anordninger og retskaf-
 ne Overholdelse.

Under

Underdanigst Pro Memoria!

Smendskiønt denne Reise-Affatning i visse Maader sigter til Opmuntring for mine Eigemænd, imod modende Besværligheder, at sætte all blødhierdig Kleinmodighed til Side, og derimod at fatte stadigt Overlæg, Mod og gode Regler, som, nest Guds Bistand, giver Ære og allerbeste Udfald; saa og, da jeg har haft Lejlighed nok iblandt fremmede Nationer at høre og see, at formedelst nogle Personers uretsfærdige Handel, det Hele at være bleven mistænkeligt. Saa ønskede jeg at kunde opmuntre mine kiære Medborgere, ved alle Lejligheder, omhyggelig at beslitte sig, med retskaffen Omgang og god Opførsel at fremme og udviide Handelen, til Nationens sande Ære, hvortil Deres Circul ofte giver gode Lejligheder.

Men da intet Exempel, i Henseende til Handlens Opkomst, Fremtars og Sikkerhed, vides, at kunde overgaae det Hon. Kongelige Deconomies

og Commerce-Collegii jevnlige Omsorg og Bestræbelser, til disse Rigers Handlendes Opmuntring og Nytte, saa at dette Høyvigtige Collegium, under den blideste Sols! kraftige Virkning, billig i den Deel kan lignedes ved den store Mill, der udi sin ret forønskete Løb gjør Egnen frugibar.

Gid alle Bække ville ligeledes, af reene Rilder, yde deres Væne didhen, saa maatte uden Tvivl enhver Skaldet Vlet blomstre.

Og under saadan Betragtning har jeg troet mig til, med oprigtig Høypagelse, at Kunde tilegne Høybemeldte Collegium denne min ringe men sandfærdige Fortælling, til behagelig Tjeneste, med dyb, ydmyg og underdanigst Bøn, at dette lille Skrift maa blive optagen under Naadegunstig Forklaring, da det sandelig med reen Hensigt paa Handel, samt retsindig Øvrigheds høye Fortienester er forfattet, og hermed, under all optænkelig Værdsættelse, offereres fra

D E R E S

Ell

S. T. Det Høykongelige
Oeconomie & Commer-
ce-Collegium,

underdanigste ringe Ziener,

J. Hynnemör.

Indledning.

Set har tilforn behaget en respectabel Elsker af Handelens Frem-
vert at forfatte og lade udgaae in Manuscript endeel af mine
Reisers Beskrivelse, nemlig 1747 til Kusten af Marrocco, og
1756 til Smirna, som, efter den ærede Forfatters Meening,
kunde tiene til Opmuntring for andre Soefarende, at foretage
nye Handels Beye, under det Kongelige Danske Handels Flag,
til denne Nations nærmere Venstabs Udbredelse med andre.
Men jeg tør langt mindre, end foresille mig, mine forhen ud-
førte ringe Handlinger at skulle nu vdi denne meere oplyste Al-
ders Tid komme under Betragtning, eller agtes af nogen Bety-
denhed (Skiont samme paa den Tid kostede Uatsomhed) da vores
naadige Regiering har siden besørget sine handlende Undersaattere
fri Afgang til næsten alle forhen fiendlige Tyrker, Barbarer og
Mohriske Nationer, samt ellers udsirakt Handels Friheden paa
Ost- og Westindien.

Ikke desto mindre, om end de forhen beskrevne Keiser og Handlinger, i denne sildigere Alder ikke kan fortiene nogen Agtelse, saa vilde dog mine skionsomme Eftermænd kjerligst lade sig være sagt: At der endnu ere flere ubrudte Veye tilbage, som kunde blive Staten og de Handlende til Nytte; hvorpaa Eders hoyere Erfarenhed kan have Leylighed nok at viise sine gode Virkninger.

Men tillad mig, af egne Forsøg, at maa for-erindre: at nye Handlinger paa fremmede ubekjendte Steder, som ikke af hoyeste Overighed er banet Vey til, og restkaffen maintineres udi sin rette Orden, udfordrer all optænkelig Agtsomhed for particulaire Entrepreneurs.

Om nu Dag maa ingen god Patriot, som har Mod og Evne, lade sig af saadanne Vanskeligheder skrælle; men langt meere, vel overlagt, vide at udføre sin Plan, til Nationens og egen Veye, med Nytte.

Thi redelige Forsætter, med stadige Fornuft. Slutninger, grundede paa Forsynets allerhoyeste Bistand, sætter blodagtig Meeneste Frygt til Side, og giver bestie Haab om gode Udfald.

Og for deslommeere at opmuntre mine Kiære Medborgere, til at vove deres Bestræbelse paa gode Handels Drift, da vil jeg hermed, ifkuns til Exempel paa, hvad end og af lidt Formaaende kan undertiden udrettes, tildeele dem Part af nogle Tildragelser ved een af mine Reise-Tourer; hvilke kan tiene deels til behagelig Opmuntring, og deels til Advarsel imod utilladelig Vinde-Syge; der, som oftest, fører ubehagelige Folger til dens Dyrkere, førend de opnaaer deres Maal.

Men Herren opretter de Nedsyede; Herren
elsker de Retfærdige.

Ps. 146, v. 3.

Naadige og Høynunstige Læsere!

De ville dog kjerlig undskyld mig, at her ikke, som ellers ubi andre Reise-Beskrivelser, er anført Datis og andre noyagtige Omstændigheder. Aarsagen er, at min Reise-Dagbog blev med Skibet forlöst 1745, og Acten af den udførte Process blev, tilligemed mit Huus, lagt i Asken, af den uhykkelige Ildbrand 1756, imedens jeg var paa Reisen til Smirna. Noogle parti-culaire Dytegnelser, og især Sukommelsen, har altsaa maatiene i Steden for begge Deele; og derfor ikkun anført det Merkværdigste, som best og længst hester ved saa nær paagieldendes Tauler, og beder saaledes, under beste kjerlige Udtolkning, at optage følgende.

Første Afdeeling.

Anno 1744 i Foraaret affselede jeg med mit førende Skib, Den hvide Perle kaldet, her fra Bergen, befragtet til Hamburg med dette Steds Producter. Og da jeg allerede forhen havde vunden mine Reederes Fortrolighed, saa at de nu overlod mig friraadig, hvad enten jeg ville antage Fragter hvor og hvorhen jeg fandt for godt, eller at indkøbe, naar og hvor jeg ville, for deres Regning saadan Ladning, der maatte agtes beqvem, til fordeelagtig Affættelse igien paa noget Sted. Saa var jeg og til den Eade forsynet med Creditiv.

Efter at jeg da havde udloffet i Hamburg den herfra udbragte Ladning, og ingen for mig der paa Stedet fordeelagtig Fragt kunde bekommes, saa seilede jeg straxen derfra igien med Barlast til Fran-

Frankerig, og anløb først St. Martin Ille de Reé, i Hensigt paa en af trende i Nærheden beliggende store Steder at faae Fragt; eller, i Mangel deraf, at være paa dette beqvemme Sted reede, til at indkøbe for Kædernes Regning Retour-Ladning.

Jeg corresponderet strax med Bordeaux og Nantes, og reiste selv til Roschelle; men efter nøyagtig Undersøgning, syntes mig best at vælge tilbudne Fragt fra Nantes til Hamburg; Thi endeel andre budne hazarde Fragter forekom mig, formedelt den imellem Frankerig og Engeland herskende Krig, meere uovelig end fordeelagtige.

Jeg seilede derfor allerforderligst til Nantes Kavier, og fik promt Expedition med fuld Ladning af Sukker, Caffee og Indigo, hvormed Reisen til Hamburg blev fortsat, og Ladningen der til Fornøvelse udleveret.

I Hensigt at nyde noget Fortrin til de Fragter, som pleyer at være om Høsttiden med Lærreder og andet Pakgods fra Hamburg til Spanien og Portugal, tilkøbte jeg mig 10 Jerne-Kanoner, og nogle andre smaae Defensions-Anstalter; som, skiont ikke tilstrækkelige Forsvars Midler imod de fiendelige Barbarer, saa dog, da derpaa faldt nogen Lættelse i Kaviers Omkostninger, og i sær blev anseet ved Fragters Record; saa syntes mig, at den Bekostning kunde snart oprettes igien.

Dette

Dette gav og deels Anledning til, at jeg omsider fik en Ladning af Jern og Staver til Underlast, og sine Tysklærreder med andet Val: Gods, paa Fragt til Port a Port udi Portugal.

Anden Afdeeling.

Bed Slutningen af October Maaned seylede jeg dermed fra Hamburg, og efter to Dages Forlob, kom jeg til Ankers neden ved Elven paa Keeden for Kolskøbenhavn, ellers Rigenbüttel Kaldet, hvor jeg foresandt et Antal Skibe, som udgaaende fra Hamburg, formedelst contra Vinde var blevne samlede; og flere kom daglig til, saa at Keeden neppe kunde romme dem alle, hvilket og forarsagede mange Haverier, ved ofte opkommende Stormvinde. Da jeg ogsaa derunder, af et andet drivendes Skib, blev forceret at maatte kappe mine Anker Louer, med megen anden betydelig Skade, som nodsaagede mig at maatte reise op til Hamburg for at faae nye Louer og videre Fornødenhed, som jeg just fik ombord den 18de December om Aftenen.

Men samme Nat reyste sig en hæstig Storm at Nordvest, at næste Dag var alle Skibene fordrevne dersfra; Endeel kappede betids deres Louer, og seilede deels op til Hamburg, og deels der i Nærheden af samme, hvor de best efter Omstændighed kunde faae

terne med deres igienhavende Plegtantere, endeel havde tilfsadt fra Stæd til andet alle Ankere, og maatte paa forskjellige Stæder seile Skibene fast paa Land, og deraf 6 a 7 stykker oven for Hamburg paa et Stæd, ved Gras-Bryggen kaldet, hvorfra de siden, nemlig: den næstkommande Sommer maatte med stor Beføstning udgraves.

Da jeg nu havde udi denne Storm atter mistet svenske Ankere, saa ville jeg iligemaade flygte med Skibet op ad Elven; men Lodsen hindrede mit Forsæt, og jeg maatte labe Skibets videre Skiebne heroe paa det sidste Pligt-Anker med sit nye Louv. Men Overmagt af meere tilvovende Vind og Strøm, samt Bølgernes Heflighed, forcerede Ankeret Tid efter anden igiennem Grunden, meere end en Miils Bø, indtil imod Landgrunden af Amtet Landhadelen, som henhører under den Hanoverske Regiering, hvor det endelig holdt, men forsildig; Thi om Aftenen ved Klokken 6, da Vandet var næsten lavt, stotte atter Skibet med saadan Heflighed paa Grunden, at intet andet Middel var tilovers, end at slippe Anker-Louet, og sætte, ved Hielp af Forseilene, Skibet paa Grunden saa fast, som mueligst var.

Men Floen, som kom ongefehr en halv Times Tid derefter, forarsagede Skibets Stød immer meere, saa det paa eengang, ongefehr Klokken 10 om Aftenen blev Løst, og løb fuldt til under Dækkes af Vand.

Mandskabet, som ved Lodsens Snak, strax Skibet stotte paa Grunden, var bleven opbragt til at flygte med Chaloupen, uden at overbeye noye nok den derved løbende Fare, som jeg da med grundige Overbeviisninger fik dem til at afstaae fra. Men nu, da Skibet allerede var løben fuldt af Vand, og Lodsen havde forestilt Grunden at være Løbefand, som inden kort Tid ville aldeles overgaae Skibet; saa var nu intet Middel meere at hindre dem fra at udsætte Chaloupen; men neppe var den kommen uden for det øverste Skibs-Bord, førend den af Volgerne blev knust.

Nu maatte da Store-Vaaden til, som med megen Besvær kom over Bord, og blev strax paa Siden af Skibet af Volgernes Overmagt, kantroed om, men ved megen Møye igjen opreyst og udtømmet af Vand.

Under denne Lummel og Arbejde, som jeg maatte være Formand, til at bringe det forsagte Folk an, søgte det overginnne onde Menneske, Lodsen, ved forskiellige hemmelige Stød at ville bringe mig over Bord i Vandet. Jeg maatte da, midt i denne yderlige Omstændighed, see mig Nødvungen at bruge haarde Ord og Trudsel, og finde Sandheden af det gamle Ordsprog: At en Ulfke bærer Dey til flere.

Maarsagen til denne hans formastelige Ondskab var ikke andet, end da han nu saae de skadelige Frugter af sine Hindringer og Uvæfarenhed, som havde været mine nyttige Naad imod, da der var Tid, ved Guds Forsyn, maaskee at kunde have reddet Skib med Ladning, og han frygtede at jeg maaskee kunde anklage ham derfor, i fald jeg blev ved Live; hvilket siden af troværdige Beretninger, efter hans egne Ord, blev mig sagt, samt at han desformedels gierne havde seet mig omkommet.

„Men mærkeligt, at omend skiont jeg efter min Frelse og Ankomst paa Landet ikke lagde nogen Sag imod ham; saa blev han dog, for en anden Vre Sags Skyld, nødsaget at rømme bort, forinden jeg reiste derfra Stedet.

Da Vandet nu allerede var stegen over endeel af øverste Dæk, saa maatte jeg tilstaae Mandskabet Frihed at redde deres Liv (om de kunde) med store Baaden; og da de saaledes steg over Bord, saa holdt jeg heller ikke raabeligt for mig, allene at blive tilbage paa et af Søen overvældet Drag. Og denne sørgelige Flugt, uden at redde det allerringeste meere end Klæderne paa Legemet, skeede om trent Klokken 12 om Natten imellem den 19de og 20de December.

„Omgefehr 1 Time forend vi flygtede, da kom atter en Ham-
burger Tremast Galsot Skib paa Stranden, (et Kanon Skuds

„Distance

„Distance fra vores) som udenfore havde mistet alle sine Ankere,
 „var kommen fra London med diverse Vahre. Hans Fordeel,
 „fremfor vores, var, at han var lettere lastet, og kom næsten
 „med høyeste Vand saa høyt op paa Banken, at Skibet inden en
 „Times Tid blev befriet fra Stod; og derfor holdt sig tæt, saa
 „at Lasten siden, ved siille Veyr, kom ubeskadiget af Skibet, og
 „Skibet selv kom og udi Nægt Maaned, ved nogle Hielpemidler,
 „lykkelig af igien.

Igiennem mange farlige Steder kom vi endelig med Baaden:

Klokken Eet om Natten, ved et Sted til Lands, ongeføhr en halv
 Miil fra Braget, hvor vi kunde stige paa Land; men snarere var jeg
 ikke kommen ud af denne Fare, forend nye Bekymring besværede mig.
 „Thi jeg frygtede at Fremmede kunde maastee komme om Bord paa
 „det nu forladte Bragskib, og bemærte sig det, forinden jeg eller
 „nogen af mine Folk kunde komme dertil, og derved den største Deel
 „falde i Fremmedes Lod.

„Mandskabet, som allerede var løben iilende op paa Diget for
 „at søge Huus, maatte jeg i Hast faae standset, forinden noget Men-
 „neske af Landboerne fik dem at see, og der tage Løfte af dem, at de
 „eenstemmig maatte vedblive, at Skipperen med tvende Skibsfolk

„var endnu om Bord paa Braget, fordi de ikke trosted sig til at gaae
 „i Baaden med; Derfore maatte de, nemlig Landboerne, komme os
 „destomeere til Hiely med allerførste Leilighed, for at, med samlede
 „Kræfter, komme dem om Bord til Uindsætning; og imidlertid maatte
 „de, nemlig Skibsfolket, ifkuns kalde og ansee mig som Bodsmand.

Siden kom vi ind udi et Huns inden for Diiget, næst ved en
 Sluse, hvor et Antal af Landboerne vare samlede, for at holde
 Vagt over Slusen og Diiget, af Frygt for Oversvømmelse af dette
 overordentlige høye Vand.

Disse lovede eenstemmig at være os behjælpelig med Vejledning
 over Bankerne til Fods, saa snart Vinden forandrede sig, og Van-
 det saldt saa meget; thi med Baade ville det ikke blive mueligt. Der
 var heller ingen i Nærheden, uden vores store Baad, som deels var
 bleven beskadiget, og ellers aldeles ubequem imod Vinden, at kom-
 me over Bankerne med.

Landboerne vare meget opmerkksomme paa vores Omgang, og
 derover var jeg nær bleven robet; skiont jeg brugte al muelig Forsig-
 tighed med min Tale til Skibsfolket, saa saldt dog deres endnu lev-
 nede Hovagtelse hiine udi Dyne.

Beh Middags Lidet løb Vinden meere Nordlig og tog af, og Vandet begyndte stærk at falde; Jeg regnede Længselsfuld paa hver Minutte, forinden jeg fik nogle Dove-Halse af Landboerne overtalt til at gaae med, vaedende igiennem Vandet, paa beste Vey over Banterne til Braget. Jo nærmere Braget, jo stærkere Skrit, indtil jeg steg over, eller rettere sagt, flavede over paa Braget, forinden nogen anden, der vare allerede nær i Hælene fra den anden nordlige Side paa Landet. Herved blev dog min forrige Betyrning i den Deel, nogenledes lettet.

Jeg afbetalte vores Beyvisere, saa de bleve fornøiede; og saa snart jeg havde forfrisket mit Skibs Mandskab med nogen beholden Vin og andre Levnets Midler, som endnu fandtes ubeskadiget overst i Kahytten, fulgte jeg, tilligemed halve Mandskabet, med een (ester Anseende besteeden) Landboer, som boede nærmest, ongefehr en otte-deel Mill fra Braget, hvor jeg tog mit Logis, og fik mine Fok indlagt paa en anden i Nærheden beliggende Bondegaard; Men Styremanden med det andet halve Mandskab maatte forblive paa Braget at holde Vagt. Og saaledes alternerede vi med Vagterne hver 24 Timer ongefehr, indtil den uheldige Dag, da Skibs-Casquen af et overvældige Veyr blev omkastet og nedmalet, ongefehr 10 a 12 Fod dybt i Sandbanken; hvorm nærmere skal medes paa sit Sted.

Om Morgenen den 21de December reyste jeg til Hest med nogle af Skibs Mandskabet og Lodsen til Rixenbüttel, hvilket Amt forterer under Hamburg, og laae ongefær een og en halv Miil fra mit forulykkede Skibs-Brag, for der at giøre Forklaring over denne uheldige Tildragelse og Søe-Protest, samt og for at søge Assistance af smaae Fartoyer med Folk til at losse Ladningen, saa snart Beyrliget ville tillade samme.

Thi formedelst Befragterne alle boede i Hamburg, og Admiralitetet sammesteds har beskiftet Bestillingsmænd med andre Fornødenheder udi Rixbüttel og Rofshaven, i paakommende Tilfælde for de Søfarende, saa syntes mig dette Sted beqvæmt til mit Forhavende.

Derfra affendte jeg strax en Expreffe med Breve til Hamburg, for at melde denne uheldige Tildragelse, og tillige at anholde hos Befragterne om en Befuldmægtiger paa deres Vegne, at besogte deres Tare ved Ladningens Løsning og videre Behandling, hvorved mange forskiellige Tildragelser kunde indresse; allerhøjest paa den ubehageligste Tid af Varet, og da jeg ikke noksom forstod Landets Skik og Love.

Smidlerid belovede jeg at iværksætte alle mig muelige Anstalter, til Ladningens Nedning og Transport. Og i saadan Hensigt bestilte

Jeg Fartoyer fra 3 diverse Steber, som ved allerførste beqvemt Behr
 skulle legge om Bord.

Jeg kom samme Aften saa betids igien til Skibs-Draget, at
 jeg affoste Dagten.

Næste Dag den 22de December reyste jeg til Otterndorff, om-
 trent tre fierendeel Miil paa østre Siden af Draget beliggende; deels
 for at melde mig for Amtmanden, som Stedets høyeste Dyrighed,
 og udbede mig hans Bistand i fornødne Tilfælde; deels og, for at
 accordere mig Fartoyer til Ladningens Udlosning, ogsaa fra den
 Side af, ved allerførste beqvem Leylighed; Hvilket gif saa godt af
 Sted, at forinden den forlangte Fuldmægtig fra Befragterne kom
 over Land fra Hamburg ned til mig, da var allerede fuldkommen to tredie
 Deel af Ladningen, næsten blot med Skibsmandskabet, udloffet, og til
 Hamburg opsendt. Skiont de smaae Ligter Fartoyer kunde og torde
 neppe indtage halv deres Last, for den Fare de stod udi, at kom-
 me af fra Siden af Draget.

Under samme Tid, nemlig Nytaars Aften, overfaldt mig en
 yderlig Fare, som, tilligemed Aarets Udgang, nær havde endt mit
 ne Levedage: da jeg fra den 30te om Morgenen, deels med halve,
 og deels med heele Skibsmandskabet havde holdt ud paa Draget, for

ved

ved hver Lejlighed af lavt Vand at løsse af Braget ubi de paa Siden havende Fartoyer, og derved fik jeg et Fartoy expideret den 3te ved Middags Tider, og et andet saa vidt færdig, at det kunde legges fra Braget ved Midnats Floen; men dette sidste kunde ikke faae de bestemte Varer ind, førend sildig paa Aftenen; og det halve Mandſkab som havde holdt med mig om Bord fra forrige Dags Morgen, var derved afsmattet. Saa lod jeg dem gaae i Land om Aftenen Kl. 5 ved laveste Vand, men jeg maatte selv blive om Bord, indtil jeg kunde give Adressen med Ligtev Fartoyet, og derudi rigtig beskrive de Varer det havde at levere i Hamburg, paa hvis Indſending det igienblevne Mandſkab endnu arbejdede, som opholdt mig indtil Klokken 7.

Og omendſkiønt jeg havde ladet Skibs-Baaden hente tilbage, som laae ved Braget, saa var dog Situationen ſaaledes: at man ikke kunde betjene sig deraf at komme til Lands med, undtagen ved extra ordinaar høyt Vand, og til et Rods Middel at redde Livet paa. Men man maatte altid med lavest Vand gaae paa den tørre Sandbanke til Lands, eller og med halv Flod kunde man endnu vaede igiennem Vandet til Lands.

Jeg syntes da at trænge til Varme og Forfriskning, efter den længe udholdte Kulde og Strabag, og da Deyret var ſmukt ſtille og
temme.

temmelig klar Luft, saa resolveret jeg at gaae af Skibs Braget med en Stok i den eene, og en Haand-Lanterne, som Mandskabet formaaede mig til at tage i den anden Haand. Og omendskiont Vandet var saa høyt voxet, at jeg ved første Udtrit stod til Knæerne, saa stolede jeg dog paa mine gode Mærkes Legn, at undgaae Graver og Hengegyndener ved; og min raske Gang, at komme affted med. Men paa halv Vey af Banken fra Skibet, der overfaldt mig hastelig en tyt Taage, saa at jeg hverken kunne see Landet eller Skibs Braget (endskiont jeg der havde ladet opsætte en Lanterne med Lys udi til min Underretning) og saaledes vare alle Mærkes Legn mig nu af Syne, saa jeg paa blind Mands viis treslede om i Vandet paa Banken. Vandet voxede jo længere jo høyere, og jeg merkede tillige, at min Gang forde mig meere af fra Maalet, saa at jeg ofte var nær ved at plumpe aldeles udi Dybet, dersom ikke Stokken havde givet mig Barsel. Lysen i Lygten blev endt, og havde desuden ikke været mig til nogen synderlig Nytte, men nu til Byrde. Og da jeg saaledes længe havde omtumlet i Vandet, og ofte været paa yderste Bredde at druknes, traf jeg endelig paa et ophoyet Sted, hvor Vandet dog endnu ræk mig næsten op til Lænderne; saa besluttede jeg at blive der, paa Guds Forsyn, stille staaende; thi jeg vidste da ingen Vey eller Raad meere, siden Vandet endnu havde nogle Timer at voxen udi, og Taagen vedholdt.

Men

Men efter en halv Times Forløb, siden jeg kom paa det Sted, da gav Herren, at jeg midt i denne Henrykkelse saae med Forundring udi et Dyeblil Luften saaledes opklæred, at først Stierneerne paa Himmelen og dernæst Landet kom mig klarlig i Synne, og jeg fortraatte i mueligste Hast min Marsch til Landet, og efter at jeg der havde faaet Kundskab om, paa hvilken Side af mit Logis jeg var, vilde mine overblevne svage Kræfter at tage den korteste Vey til Herberget og Hvile, hvor jeg ankom Klokken 11 om Aftenen, og næsten daanende af Stræk, blev modtagen af min Vert, som paa den Tid ikke forventede mig.

Efter fikre Mærkes Tegne, som siden bleve nøyere tagne i Betragtning, var det fast en utrolig Distance jeg havde marscheret frem igiennem Vandet paa Banken, foruden de mange Krumveye frem og tilbage, som ikke kunde beregnes eller udfindes. Men at jeg havde udholdt i 3 Timer paa Banken i Vandet, det kunde noyagtig udregnes, som gjør den Nytaars Aften, blandt mine Leve Dage, særmerkelig for mig.

„Nogle Dage efter Nytaar gav Hr. Amtmand Wagner mig den Være at besøge mig udi mit Logis, og siden at besøge Stedet, hvor Draget stod paa Strand Banken. Strax efter hans Ankomst i

„mit Logement, kom og en nær ved boende fornem Bonde, ved
 „Navn Glaameyer, som syntes at være Amtmandens Minjong; men
 „hadde ellers intet synderligt godt Rygte. Denne underholdt fripo-
 „stig den meste Samtale i Selskabet, og lod iblandt andet til mig
 „falde de Ord: (formodentlig med Overlæg) at uagtet den forvov-
 „ne Vagt J med Skibsfolket holder, hvorved, efter sigende, allere-
 „skal have saaet bierget en temmelig stor Deel af Ladningen og Skibs-
 „Redskab, saa kunde Landboerne desuden forlangsi have bemæstret sig
 „Braget med alt derudi forefindende, til frit Bytte, siden Braget
 „allereede har staaet saa lang Tid, og neppe vil komme Eder til
 „ngere Nytte.

„Jeg studsede billig over saadan fræk Tale i høy Øvrigheds Paa-
 „hør; men siden Amtmanden intet ville svare ham, saa maatte jeg sige:
 „At for nogle Dage usformodentlig at have hørt om saadanne for-
 „maselige Tanker iblandt endeel av Pøbelen, som jeg dog ikke
 „ville sætte Troe til, forinden jeg nu i Hr. Amtmandens Paaheer
 „af Glaameyers Tale til mig maa troe, og tillige frygte.
 „Amtmanden svarede da endelig (dog med leendes Mund, som
 „jeg holdt for Tegn paa Biesalb) Af ney! Hr. Glaameyer vil vist
 „ikke giøre sig deelagtig derudi; thi han veed langt bedre. Glaa-
 „meyer søgte at besmykke sin Tale med nogen Smigren til mig,
 „som jeg lod passere for Snaak.

Men

Men jeg blev deraf bevæget, saa snart Amtmanden var reyst, at bringe fra mit Logement om Bord paa Draget tvende Jerne Kanoner. (Chi jeg havde tilforn opbragt 4 Stykker, og sendt 6 Stykker til Hamburg, som jeg agtede unødvendig at holde der nede.) Disse tvende Kanoner plantebe jeg om Bord saa godt jeg kunde, og forede hver Afteen Dagtskud, og lod spargere, at de hver Nat stode skarpt ladede med Skroov.

Dette gav saadan Skræk, at jeg ikke hørde eller saae mindste Segn til Anfald, forinden den uheldige Nat og Dag, som ikke rettere erindres, end det var ved Januarii Maanedes Udgang 1745, da der opkom saadan hæftig Storm af Nordvest, at Bølgerne karede Draget gandske paa Side med Masirene paa Bandet, og opfyldede det underste Skibs Rum næsten med Sand, 11 Fod dybt nedsynket i Sandbanken, saa at min Dagthavende Styremand og Mandskabet maatte først flygte i Skibs Baaden, og sad derudi i Skjul af Skibs-Draget saa længe, indtil Søen brød overhen, saa maatte de slippe og lade sig drive ind til Landet, men kunde ikke komme, næsten paa to Kanon-Skuds Distance, nær det tørre Land, formedels yttre Kanten af Ud-Diiget, som var høyers udvendig end inden ved Landet, saa de hverken kunne komme overhen med Baaden, eller gaae til Lands, men laae der til Ankens indtil ongefeyr ved Klokker 3 om Eftermiddag.

dagen, da alt Haab var ude at Vandet meere skulle falde, og de næsten vare halvdøde af Frost.

Saa resolverede de at sætte Baaden op imod yttre Kanten af Diiget, i Haab at kunne vaede til lands, men de plumpede strax hist og her i Graverne, som ikke kunde sees, under Vandet, forinden de laae Hovedkuls i dem. Dog kom alle tilsidst os saa nær, at vi ved nogle Raste-Linier kunde komme dem til Hielp, og fik dem paa Land i di ynkkelig Tilstand, undtagen en Mand, som aldeles druknede i Vandet, og var Hr. General Major von Segelkes Son.

De øvrige bleve baarne op til nærmeste Huse, og der saaledes forplejet af mit beholdne Mandskab, at de kom til Bedring og fuldkommen Helbred igien.

At det foregaaende kunde jeg nu lettelig giætte, at Fribytterne ville snart betiene sig af denne ulykkelige Lejlighed. Jeg sendte derfor strax Expres til Hr. Amtmand W. i Otterndorff, og lod ham vide denne atter ulykkelige Tildragelse, med Begier, at han strax ville behage og sende mig saa mange Soldater til Dagtholdning paa Strandbredden, som han kunde beskikke; og ellers søye al muelig Anstalt til min Persons og Skibsmandskabets Sikkerhed, samt imod Fribytterie paa Skibs Braget.

Men hans gandske Bistand og Foranstaltning befød ubi 2de gamle Soldater med Døse og Bajonet, som kom til mig imod Aftenen, hvilke jeg da posterede ved Strandbredden til Natte-Vagt, og jeg med mit beholdne Skibs Mandskab patrullerede langs Stranden paa begge Sider, efter Omstændighed.

Indtil Midnats Tider saae vi intet mistænkeligt, uden enkelte Personer, som formodentlig vare udsendte Spioner. Der kunde heller ikke nogen komme til Braget endnu, formedelsi det vedholdende Stormvejr og høye Vand.

Men noget efter Midnat, da forandrede Vinden, og Vandet løb i Hast udaf Banken, saa meget Rytter Knægtene paa deres store høje Hæste kunde komme om Bord, men Fodgiengerne ikke. Derfore, da Kloffen var 3 a 4 om Natten, kom en Sværm af Rottene, som fra alle Sider rendte til Braget. Vi skreeg og gjorde Allarm paa Strandbredden, samt vadede ud i Vandet saa langt vi kunde, men alt forgæves. Maaneskinnet og Sneelysningen gjorde os den Fordeel, at vi saae dem slæbe Skibs Redskabet bort, som vi og horde kappe og hugge af med Magt.

Dog maatte vi holde os taalmodig ved Strandbredden, i Haab at vi kunde maaskee faae een eller anden af dem fat, naar de kom

med Byttet til Lands. Men Strafningen var vidlostig, og Deiene saare ubegjeme for os; ikke deslominde omringede dog mine Folf nogle; men stolende paa deres Overmagt, tvæde: At i Fald de ikke strax vigede af, da skulle de druknes som Hunde.

De tvæde gamle Soldatere havde lært Konsten saa godt, at de ved første Attaque vendte Ryggen, og blev for os usynlige.

„Endelig fik vi dog fire Personer med deres Hæste saa indspærre, at de maatte aflevere det da medhavende Bytte, og give sig „bekiendt; hvilket sidste var mig mest angelegen om, i sær da deri „blant fandtes forbemeldte Hinrich Glaameyers Son og Folf, som „siden maatte bekiende, at de og forhen havde hjemfort til hans Hæns „adskilligt af Draget tilhørende, og med hans Forevidende.

Saaledes blev alt hvis der hæftede ved Skibs Draget inden og uden Bords, samme Nat borttrøvet, saa at nu blotte Draget med Mafferne laae tilbage.

Da jeg nu, som meldt er, ikke fik nogen tilstrækkelig Assistance ved Amtmanden, og kunde heller ikke faae lye Folf paa Landet, saa, for at beskytte nogenledes det Tilbageblevne, lod jeg næste Dag plante ved Strandbredden de tvæde tilbageblevne Kanoner, som jeg forhen havde ladet opbringe i mit Logement, saa og opstiftede vi de to andre

som vare om Bord faldne i Soen, og undgaaet Fribyttene. Disse fire Kanoner lod jeg lade skarpe for, og derved holdt mine Skibsfolk Vagt, og hvorhos jeg hver Nat selv var tilsiæde, samt, naar Beyret tillod det, holdt jeg selv, med en Mand til mig, Natte-Vagt oppe paa Siden af Skibs Braget, hvor jeg havde en liden Dray-Bas Kanon, fæstet i Barkholtet, som tjente at fyre hver Aften Vagtskud af, og ellers om Fornødenhed havde udkrævet, indtil Braget var bleven auctioneret og solgt, siden nu al min Speculation om at optage Skibet igien, var mig forgaaen.

Dg uagtet at vores Vagt, saa sneeg dog endeel forvorne Fribyttene sig, ved mørke Nætter, til Braget, igiennem Afvoeye, og fikede Gods af Rummet, samt udbrøde Jernværk af Braget oven Bands.

Tredie Afdeeling.

Forinden jeg gaaer videre, vilje jeg (med den ærede Læsers gunstige Tilladelse) søye noget til om dette Land og Indbyggerne i Almindelighed.

„Amtet, Landhadelen kaldet, er det skionnestie og frugtbarestie
 „iblandt alle Brunsvigske Provinser; og dette giver Bønderne
 „Leylighed at leve og opføre sig for en stor Deel, som maadelige
 „Herremænd, og ubi Indbildning til deels høiere. De fleste
 „ere selv Ehere, og regner gierne deres Gaards Brugs Betyden-
 „hed,

„hed efter Hæsternes Antal, som dertil behøves. Smaa Gaardsbrug
 „af 2 a 4 Hæste, ansees som gemeene Huus-Mænd, omend
 „skiont de ere selv Eyere. Men andre fra 6 til 8 Hæste, regner
 „sig iblandt de Fornemme, som gierne holder Carer med 1 a 2
 „Hæste for, at fiore ind til Byen, eller til Kirke med.

„De mange Procuratorer, som fandtes i Otterndorff, vidne
 „de skiltiende om Jodbyggernes Trættefærhed.

„Men dog var jeg saa lykkelig, at der ikke fantes iblandt dette
 „store Antal en Procurator der ville skrive, eller plaidere min
 „Sag offentlig, Marsagen maa man selv giætte sig til.

Et Par Dage efter den sidstbemeldte ulykkelige Tildragelse, da
 reyste jeg ind til Amtmand W., som i et og alt havde med saadan-
 ne ulykkelige Strand-Sager at besille.

Jeg beklagede min Skæbne, som i andre Deele, saagod at være
 falden paa saadan Strand-Bred, hvor Mangel paa god Orden satte
 end ogsaa Livet i yderlig Fare; Thi Menneſte-Riærlighed syntes der
 at være gandſke uddød.

„Men jeg fik Anledning af denne Herres Belevnethed mod mig,
 „at erindre Fabulen, hvor den gamle Muus raader sin Unge for
 „Alting, at vogte sig for den smigrende Kat.

Mit rette Vrinde for denne Gang, var dog ikkuns for at begiere Auction paa mit strandede og nu berøvede Skibs Brag, med samt enteel Inventarium, som jeg forhen havde faaet under Forvaring i Land.

Han lovede strax, og berammede Tiden ste Dage derefter, samt Auctions Stedet, udi et Glæstgiver Huus ved Otterndorffs lille Have. Og til den Ende lod han Placater udgaae til næst om liggende Dorper og Sogner, samt opslaae paa behørige Stæder i Otterndorff.

Paa berammede Tid og Stæd indfandt Amtmanden, som Auctions Directeur sig, og havde sin Fuldmægtig med sig; der kom og en god Deel Mennesker, som havde Anseende af at ville være Kjøbere. Jeg overleverede da Amtmanden en Liste paa hvis der skulle auctioneres, og Conditionerne. Han forekom mig den Dag heel autoritetist og alvorlig.

„Han spurgte strax om jeg havde nogen Fuldmagt fra mine Nædere til at sælge Skibet? Jeg saldt i nogen Forundring over et saadant uformodentlig Indfald, paa denne Minutte, da Auctionen skulle gaae for sig, udi Paahør af en Samling fremmede Mennesker.

„Men jeg sluttede mig til, at denne Indvending stæede med Overlæg, at saae Auctionen udsadt, paa det: om noget, enten ved en ny Storm, Jisegang, eller noget detslige kunde imidlertid blive
„sonder.

„sønderflagen, at falde desto lettere i Fribytternes Lod, som maa
 „skee længtes derefter.

„Jeg svarede: Meener da Hr. Amtmand B., at mine Kree-
 „dere og jeg ved min Afjegling fra Bergen, for meere end tre tierden-
 „deel Mars Tid siden, havde foresadt os paa skjalmsk Maade frivil-
 „lig at sætte Skib og Ladning til, paa denne eller andre Strand-
 „Bredder? Thi mine Kreedere fandt maaskee endnu neppe have faaet
 „min første Skrivelse om Skibets Strandung; Da jeg endnu ud-
 „lod mig med noget Haab om, atfaae det af igien; og hvorledes skulle
 „jeg da paa denne Tid kunde have faaet Gienivar og saadan Fuld-
 „magt, som her sporges om?

„Ja! sagde han: saa maatte her i det ringeste være Beviltg-
 „ning og tillige Forsikring fra Eders Commissionair i Hamburg,
 „forinden Auctionen fandt tilstædes.

„Jeg svarede: Med deres Tilladelse, Herre! anseer jeg dette
 „ligesaa urimeligt, som om deres her værende Haand • Skriver,
 „eller Fuldmægtig ville sige til Dem: Jo Herre! jeg tillader, at
 „De maa fuldføre denne berammede Auction. Men hvorføre ud-
 „lod Hr. Amtmand sig ikke hermed, da jeg for 8te Dage siden be-
 „gierte Auctionen. Dog for at giøre Endskab herpaa, saa har jeg

C

„endnu

„endnu her paa Stedet trende af mine Skibsfolk, hvilke skal vidne,
 „at jeg er den Person, der har ført øverste Commando paa det her
 „sørukkede Skib, fra den Tid vi sejlede fra Bergen i Norge, og
 „indtil den uheldige Time vi bleve af Stormen drevne paa Strand-
 „Banken, samt ligeledes siden efter Omstændighed. Og da dette
 „er fuldstændig nok bleven Hr. Amtmanden tilforn bekendt og forkla-
 „ret, som ikke skal kunde nægtes; saa følger deraf: at ingen, uden
 „jeg, staaer Skibs Reedriet til Ansvar for disse Handlinger. Der-
 „fore paastaar jeg nu i denne gandske Samlings Paahør, at Aucti-
 „onen, uden videre Udsættelse, maa gaae for sig, paa mit An og
 „Tilsvær. Og i Fald Hr. Amtmanden giv ringeste Hinder eller
 „Anstand dermed, da protesterer jeg derimod paa kraftigste Maade,
 „og fra denne Time af, hinder alt An og Tilsvær, for det paa Strand-
 „banken staaende Dragsskib med resterende Landning og alt hvis deraf
 „dependerer, saavel om samme af Stormbøyr, Tisgang, vnde Men-
 „nesker, eller nogen anden Maade forringes, forrykkes eller bortkom-
 „mer, allene paa Hr. Amtmanden selv, siden jeg, fra nu af, aldeles
 „frastiger mig al Opsyn og Forsorg derpaa, under Forbeholden-
 „de af lovlig Paanke og Søgning paa Reedriets, Befragternes og deres
 „Asserandeuvers, samt mine egne Begne; og herpaa skal være mine
 „Bidner de trende her værende Skibsfolk, samt ellers alle, eller saa
 „mange jeg agter fornøden af her værende Forsamling.

„Dette.

„Dette gjorde nogen fiendelig Indtryk; men for ikke at give mig paa eengang al Ret, saa tillod han Auctionens Fortgang, under Betingelse, at Penge-Summen for det der blev solgt, skulle beroe in loco indtil videre.

„Jeg svarede: For det første veed jeg (dette foruden) at faae behovende Penge; Og for at gjøre Ende paa alle Indvendinger, saa bevilger jeg samme, med Forbeholdenhed: at jeg siden søger Penge-Summen alene hos Hr. Amtmanden, da han selv maa see sig derfor betrygget hos Kiøberne.

„Nu blev da denne Dispute saaledes endt; men en anden var strax reede. Da han læste Listen paa det der skulle blive auctioneret, sagde han: Eders her værende fire Jerne-Kanoner, store Baaden med Segl og videre Tilbehør, (og om I havde haft Chaloupen i Behold) samt Skibs Flaggene, tilkommer mig.

„Jeg svarede: Hvorfor ikke alt andet samtlig? thi jeg veed, at jeg har kjobt og betalt alt dette fra ny af, ligesom det øvrige.

„Han svarede: Udi de ældre Tider blev alt strandet Gods au-
 „seed og tagen som frit Bytte, hvoraf Amtmændene fik sin Andeel;
 „Men vores Lands Fyrster har siden været saa naadig imod de Frem-
 „mede, at stienke dem deres Skibe og Ladninger ubehindret. Men

„det

„det forbenældte allene tilkommer Amtet; og til Beviis skal I selv
 „see min Protocol, som jeg derover har holdt, (hvilken han havde
 „ved Haanden og slog op) at No. havde N. N. af Friisland forlist
 „sit Skib, og paa Rechts Vegne afleveret sine Skibs Flagger og
 „Baaden. No. havde N. N. af Hamburg forlist sit Skib og afleveret
 „paa Rechts Vegne fire Kanoner, Baad, Chaloupen med Tilbehør,
 „samt Flag. No. havde N. N. af Hüll i Engeland forlist sit Skib,
 „og paa Rechts Vegne afleveret Baad, Chaloupe, to Kanoner og c.

Jeg svarede: „Alt dette fand jeg meget godt see og læse, men
 „ikke til nogen Regel og Kettesnor for mig; Thi disse Ulykkelige
 „Udødsleshed bliver mig ingen Lov. Dog for at komme ud fra disse
 „vanskelige Indvendinger, og at faae Auctionen paa det øvrige fuld-
 „ført, da vil jeg ikkuns sige, at Kanonerne med deres Tilbehør staaer
 „paa Strandbredden for Braget, store Baaden ligger ogsaa der i
 „Nærheden, ligesom mine Skibsfolk flygtede derfra; Seglene og
 „Flaggene ere her paa Auctions Stedet. Derfra maa Hr. Amtman-
 „den tage dem under saadan Forvaring, ham selv synes; og i Fald
 „de siden maatte tilfalde mig, som jeg formoder, at han da kand vide
 „at forskaffe dem tilbage.

Hermed blev denne Dags Strid endt, og Auctionen gik saa
 godt for sig, at Skibs Braget og iendeel af tilskædevarende Inventar-
 tium blev solgt. Det øvrige sendte jeg siden til Hamburg.

„Amtmanden lod og frimodig, den næstfølgende Dag, opbringe
 „til sin Residentz paa Slottet Kanonerne, Baads Seglene med vi-
 „videre, og Baaden henføre i Havnen, ligesom det allerede skulle
 „være hans Eyendom.

„Bemeldte Slot, som er Amtmandens Residentze, er en stor
 „vidløstlig Bygning, med breede Graver og Volde omgiben, og
 „Indgangen forsynet med en stor Port, samt Dippe Broe; men
 „havde den Tid ikkuns 20 eller 25 Mand's Garnison af gamle
 „Soldatere med en subbalterne Officier, som stod under Amtman-
 „dens Opsyn.

Den druknede Matros havde jeg ladet opfiste og skikkelig be-
 grave i Kirken. De øvrige Skibsfolk vare nu og bleven resitueret;
 Derfor gav jeg dem Afsked og Reyse Penge, paa det de kunde søge
 deres Førfremmelse fra Altona ved Gartens Aabning. Men trende
 Mand holdt jeg tilbage, for at være Vidner over den forhen om-
 meldte Glaameyers Folk, ved Fribytteriet, m. m.

Jeg forflyttede mit Logement fra første Sted ind udi Ottern-
 dorffs Bøe, siden mine Forretninger henhørde nu didhen, mesten-
 deels hos Amtmanden og med Posten, fik ogsaa der, hos den fornem-
 ste Siæfigiver, bedre Pleje og Beylighed, end forhen hos Bonden.

Ræsten daglig anholdt jeg hos Amtmanden om at de anholdte
Fribyttere maatte blive indsejnt for Retten, paa det mine Folkes
Vidnesbyrd kunde blive afhørt, og min Sag, imod Strand-Roye-
riet i Almindelighed, blive incamineret til videre Endskab.

Men denne gode Herre, som ellers begiegnede mig meget høflig,
og som oftest indbød mig til Giest, vidste altid Undskyldninger, snart
at andre vidløstige Embeds Forretninger ikke tillod ham Tid at fore-
tage og examinere en saa vidløstig Sag, der udfordrede Extra-Ret-
tes Dage, formedelst Sager, som paa de almindelige Ober-Rets
Dagene vare i Overflodighed; snart og, at han indsaa (maaskee
bedre end jeg) den Vanffelighed og Fare, en saadan uoplyst Ere-
Sag ville formodentlig styrte mig udi, af hvilken han siden ikke
kunde redde mig.

„Jeg maatte tilhørlig takke for saadan høy uforkyldt Ombed,
for min ringe Person. Men jeg kunde ikke efterlade saa nedrige
„Gierninger upaaanket.

Der fattedes heller ikke paa Procuratørens og andre forskiellige
Giester i mit Herberg, som alle eenstemmig søgte Leylighed at afmale
mit Forhave med de sæleste Farver for mig; i sær de først be-
meldte, som udlod sig eftertryffelighed med, at de just af Høynagelse

for min personlige Omgang, fandt sig bevøget at give Goverindringer, som de gandske nøye indsaae ville følge.

Jeg hørde alles Meeninger med Koldfindighed, og søgte langt meere at bringe dem paa andre Materier, end at imodsig dem. Men samme tiente mig dog desto nøyere at forstaae deres Sammenhold i Ondskaben, og at jeg ingen havde at betroe mig til, uden Gud og mit eget Hierte.

Smidlertid havde jeg skreven til Befragterne i Hamburg, og ladet dem vide mit Forsæt imod Strand-Roverne, og foreslaaet, at da disse og formodentlig havde opsnappet endeel af den endnu manglende Ladning, om de da under Et med mig ville giøre deres Paastand, og til den Ende sende en Fuldmægtig ned, der kunde paasee deres Lary; hvilket ville være mig meget kiært.

„Men de afflog ikke allene mit Forslag i Henseende til dem selv, men og afraadede mig fra at sætte mig i saadan Fare for Skibs Redskabet; Thi, svarede De, vi have alt for ofte hørt og erfaret deslige skammelige Forurettelser, som skal være gaaet yderligere end vi vil sige; men aldrig have vi endnu hørt nogen, der har faaet ringeste Adgang til Ret, og langt mindre nogen Erstatning.

„Jeg

„Jeg blev meget roret over dette Gienfvar, og tænkte ved mig
 „selv: Mon dog saadant aabenbar Ugudelighed ikke skulle kunde hemmes.
 „Og efter nogen Betænkning, fattede jeg det usforanderlige
 „Forsæt, ikke for egen Binding eller Erstatnings Skyld saa meget,
 „som langt meere, og næsten blot af ivrig Drift, for Orden og Ret-
 „færdighed, ikke at afstaae fra min Paaastand, forend jeg dermed
 „havde gaaet Gradviis til allerhøieste Dyrighed, paa det at Efter-
 „kommerne dog maatte nyde Lovmæssig Sikkerhed, og Riismanden
 „meere betrygges for sine Eyendele, samt Landets Indbyggere selv
 „affores fra deres forrige Grovhed, og overbevises om deres Mis-
 „gierninger.

Jo fastere mit Forsæt og Mod blev, jo ivrigere paaatrængte jeg
 min Sags Foretagende hos Amtmanden, hvor jeg dog, desuagtet,
 blev opholdt med Udflugter fra Tid til anden, næsten 12 Uger at
 regne fra den uheldige Nat, da Fribysterne spillede Mæster.

Men da jeg derover tilfidsst tabte Taalmodighed og Trefrygt,
 saa greb jeg til Trudsel, med at ville vende mig til Hoffet, i Fald
 jeg ikke ellers paa dette Mellemrum skulle finde Retfærdighed, og
 til Beviis paa min Autorisation at kunde agere paa mine Rederes
 Begne igiennem alle Retter, og ellers udenfore, efter Gotbefindende,

henseende til disse Begivenheder, da fand jeg have den Ære at forevise Hr. Amtmand den Fuldmagt jeg nu med sidste Post fik fra Bergen, hvilken jeg optog af min Lomme. Og endskjønt jeg maatte forklare ham endeel af Indholden, da han ikke noye forstod det danske Sprog, saa bevidnede dog det stemplede Papir, Raadsstue-Seiglet, og hvis han deraf videre selv kunde læse og forstaae, at dette ikke var nogen Fabel.

Han bad mig da at komme op Dagen derefter, som var Søndag, for at spise med ham Middags Maaltid, da han imidlertid snarere vilde betænke sig, og da give endeligt Siensvar.

Jeg indfandt mig hørsomt paa bestemt Tid, og blev meget anseendelig modtagen, og foreskret om, at han til forstkommende Onsdags Formiddag skulle beramme extra Kæt, og til samme lade indstevne de beskylde fire Personer til Forhør m. v. Og paa den anden Side vedtog jeg, til bestemt Dag og Tid, uden videre Kald eller Barsel, at møde med mine endnu nærværende trende Skibsfolk.

„Vi indfandt os og betimelig paa Slottet, hvor alle Oberetter holdes udi en dertil indrettet Stue.

„Jeg blev strax indladt i Fuldmægtigens Contoir, næst ved Retsgangs Stuen. Mine Folk og de Indstevnte maatte opholde sig i den store Forslue ved Indgangen.

„Efter

„Efter ongefær en halv Times Forløb saae jeg ud igiennem Vin-
 „duet som vendte til Vorten, at en fornemme Mand's Careet kom
 „ind over Broen; Jeg spurgte Guldmægtigen, hvem det var der nu
 „kom færende i denne Careet? Han svarede: Det er Ober- Rets-
 „Directens Hr. Joppert, som Amtmanden, min Herre, gierne havde
 „seet udelukt fra alle Strand- Sagers, men da Tændelig har drevet
 „Eder's Paaastand lange yderligere, end nogen anden tilforn, saa har
 „han, for Folgerne Skyld, ligesom udi alle andre Ober- Rets Sa-
 „ger, maattet tilbyde ham Præsidium ligeledes i denne Sag.

„Ved denne Fortælling faldt mig et og andet ind, til nyere
 „Opmerksomhed.

Guldmægtigen, som tillige var Skriver i denne Extra- Ret,
 „forventede nu, ligesom jeg, at blive strax indkaldt. Men inden
 „saa Minutters Forløb, havde vi en tilvørende Mundklammer imel-
 „lem begge disse høye Herrer, dog ikke saa tydelig, at man kunde
 „forstaae dens rette Indhold, men til sidst saa hæftig, at Hr. Jop-
 „pert gik ud af Stuen og ind i sin Careet, og reyste hjem.

„Noget derefter traadde Amtmanden frem i Døren, og sagde
 „til dem i Forstuen: Børn! enhver af Eder kand gaae hjem igien;
 „thi her bliver intet meere forrettet i Dag. Guldmægtigen blev
 „og derefter opkaldt, og kom tilbage med samme Budskab til mig.

„Forbryderne gik med høyt Mod, men jeg bekymret bort;
 „Skiont Bladet vendte sig siden til anden Udfigt. Og jeg troer, at
 „alle disse foregaaende Vanffeligheder tiende mig til et desto onskeli-
 „gere Maal.

Omgefehr en Times Tid derefter indfandt bemeldte Forbrydere
 sig i mit Logis, hvor de begiærede af Verten: Ol og Brændevin, og
 spurgte om jeg var hjemme, at de kunde faae mig i Tale. De for-
 langte Drikke: Varer fik de strax; men henseende til mig, svarede Ver-
 ten, at han ville see om jeg var paa mit Kammer, eller ikke.

Han underrettede mig strax om dem, og bad, at jeg ville holde
 mig iude, saa ville han sige dem, at jeg ikke var hjemkommen.

Jeg takkede hiertelig for hans kjerlige Forsorg; men og tillige
 bad jeg ham sige, at jeg var hjemme, og ville om en liden Stund
 komme ned til dem i Skienke: Stuen.

Han saae stivt paa mig, om jeg og monne meene hvis jeg da
 sagde. Jeg svarede atter: Skulle jeg med min Fæiighed opløste disse
 høye Tanker, eller rettere sagt, uforkammede Frækhed end meere,
 da maatte jeg stedse gaae i Skiul, og kunde maaskee neppe finde en
 Gade i Byen, uden, og tillige at møde nogen af deres Anhang, at
 besrygte mig for. Ney! jeg vil langt hellere gaae mine Fiender lige

under

under Synene, og da skal deres egen besudlede Samvittighed giøre dem langt meere frygtfuld, end de formaae at giøre mig noget.

Efter nogle Minutters Forløb gik jeg frimodig ind i Stienke-Stuen, og lod, som jeg intet vidste af dem. De begyndte strax med mange frække Ord at sætte an, ligesom de allerede havde vunden deres Sag. Men da de mærkede ingen Forandring paa min Kold-sindighed i denne Deel, saa bleve disse formeente Helte ligesom matte af deres egne Vaaben, og ginge bestemmte bort, overladende Madsen til min Vert og mig allene.

Altenes og Nattens Eensomhed maatte siden tiene mig best til nøyere Eftertanke, om hvis jeg videre skulde foretage mig; Thi der paa Stedet var nu alt Haab ude.

Min Beslutning blev at reyse med første Post til Stadtholderen, om hvilken jeg tilforn havde hørt meget Gødt; men Forsigtighed udfordrede, at jeg maatte have mit Andragende skriftlig forfattet, for desto meere Tydeligheds Skyld, da det og kunde hende sig, at jeg ikke fik ham i Tale.

Jeg affattede da samme Nat Udkaft af det Vasserte, med højsøyet Ansøgning om Rættens bedre Pleje, paa det jeg ikke maatte blive Nødtvungen at søge høyere Steder.

Men jeg mærkede selv min Usuldkommenhed baade i Sproget og Orden, at udføre mine Tanker saatydelig og kort, som skee burde. Derfor, da jeg havde opsat mine Tanker og hvilet en Times Tid, gik jeg om Morgenens tidlig ind til min Vært, som forekom mig at være trofskyldigst, eller i det ringeste neutral, og for ham aabnede jeg først mit Forsæt, og bad ham fortrosig at ville give mig Anvisning til en retscaffen Person der paa Stedet, (i Fald det var mueligt) der kunde og ville forfatte et Skrift i sin rette Orden for mig, som jeg behøvede færdig til i Aften, formedelsf Vosten afgaaer i Nat, ongefehr Kloffen Tre.

„Han svarede: Jeg har længe forhen estertænkt, om her ikke
 „skulle findes nogen, der kunde betiene Eder troværdig; men ikke
 „kundet udtænke meere end en Person, som maaskee skulle lade sig be-
 „qvenne; og hvis han belover, derpaa kand I stadig forlade Eder til.
 „Han er Procurator, men af saadan Tankemaade og Formue,
 „(ved Arv) at han ikke antager Sager, uden for det Partie, som
 „han, efter noyeste Examination, finder vel grundet, og derfor
 „ikke trænger til partisk Gunst og Bevaagenhed, som de andre. Men
 „I maatte dog maaske gaae til ham, forend det blev aldeles lyst;
 „thi maaskee han ikke vil være bekiendt at holde med Eder.

Jeg svarede: Den Mand bliver mig et udoalgt Redskab; Siig mig ikkuns noye hvor han boer, jeg vil strax gaae did. Jeg gik og, som sagt er, og fandt den beskrevne Person, som straxens kiendte mig, skjønt jeg ikke erindrede at have seet ham tilforn.

„Jeg begyndte at ville fortælle ham mine Fataliteter der paa „Stedet, men han forekom mig, og sagde: Skjønt jeg sielden gaaer „videre ud i Byen, end mine Forretninger udfordrer, saa er jeg dog „meere underrettet om Eders Sager, end jeg onskede; Jeg var selv „tilstæde ved Auctionen, og horde saa mange ubehagelige Indven- „dinger; Jeg veed ogsaa alt hvis i Saardags passerede paa Slottet, „hvorefter endogsaa mange af Eders Fiender blues ved, at saadant „skal blive bekiendt iblandt Fremmede.

„Det uretfærdige Strand-Tributterie er her saa gienskt, at det „neppe regnes for nogen Skam, end sigt ulovligt. Og Guld veed „best, hvad forborgne grove Misgjerninger derunder er foregaaet. „Men hvad er ellers nu Eders Forlangende?

„Jeg svarede: Blot at min Herre ville have den Godhed „til overs, at skrive denne her opsatte Concept-Afsøgning til Stads- „holderen udi vedberlig Orden, og mueligste Korthed, men ikke at „afvige fra Hoved-Punkten; Thi Sandhed, som altid bliver een „uryggelig Grund-Støtte, bør jeg her noye holde mig til, da dette „maaskee

„maaffee kunde indgaae til høyere Stæder; Det er dem altid be-
 „kiendt: at Statholderens Secretaire, Hr. Wolffen er Amtman-
 „dens Svoger, saa her i alle Henseender behøves ligesaa god For-
 „sigtighed, som Grimodighed, at forestille det Sande.

„Og det saa meget meere, som de selv behager at see af Con-
 „ceptet, at jeg har gandske aabenhierdig sagt mit gandske Forsæt: ikke
 „at ville slippe denne Sag, forinden dette Lands Behovere, saa man-
 „ge som har Deel derudi, lovmæssig er bleven overbeviist om deres
 „skammelige Forbrydelse. Saa at de Handlende herefter kunde der-
 „ved sættes i bedre Sikkerhed for Liv og Gods.

„For disse tvende Marsagers Skyld, er det jeg nu opofrer alle
 „Commoditeter og min yderste Vorne; thi enhver Skionsom kand
 „lættelig indsee, at egne Fordeele (som er uvisse) aldrig kand kom-
 „me i nogen Betragtning, imod den Fare jeg her sætter mig udi
 „paa et fremmet Stæd.

Han syntes meget fornøjet over mit Forsæt, og lovede at
 jeg samme Aften skulle faae den forlangte Ansøgning beskrevet, saa
 fuldstændig, som han efter allerbedste Overveelse formaaede, og da
 ville han sende den under Convert til min Vært, med et aparto Sig-
 num paa, som jeg forløbig maatte underrette Værten om; men un-
 der Betingelse, at jeg selv maatte reenskrive den; thi han ville dog
 ikke være bekiendt for, at have skrevet for mig, og derfor bad han
 mig gaae hjem igien, forinden Dagen blev overlys.

„Samme

„Samme Formiddag gif jeg op til Amtmanden, og lod ham
 „viide: at jeg med den afgaaende Post vil reyse til Stade, for at
 „andrage min Sag til Statholderen, siden jeg seer, at alt Haab
 „er mig her betagen. Men om han havde noget paa denne Vey at
 „befale, som jeg formaaede at udrette, da tilbød jeg min Tieneste.

„Han takkede høfelig, men sagde tillige: at han og selv med
 „denne Post ville skrive til Statholderen, samt og til sin Svoger
 „Wolffen, angaaende den Affaire; og begiære af Hans Excellence i
 „sær, at nogen anden Person maatte blive committeret i hans Stæd
 „til at beklæde Ketteu med Hr. Gerichts Directeuren, siden han al-
 „deles ikke kunde fordrage sig med ham, udi denne fortrædelige Sag.

Jeg svarede: Det er noget som hen horer til høyere Overveje-
 else; men jeg vil ikkuns anmeldte mit Forsæt, og tage Afsked for
 een Tid.

„Derestefter gif jeg directe til Gerichts Directeuren, og var det
 „te den første Gang Jeg talte med ham; Jeg gav ham ligeledes mit
 „Forsæt tilkiende, samt tilbød ham min Tieneste; Men han takkede
 „ventligst, og sagde: At selv ville skrive Hans Excellence til, angaa-
 „ende denne Sag.

Næste Dags Morgen tidlig, reyste jeg med Post-Vognen der-
 „fra, og kom om Aftenen sildig til Stade. Formiddagen derestefter

„gik jeg hen op til Statholderens Residents, men formedelst nogen
 „hans Upasselighed, kunde jeg ikke faae ham selv i Tale, derfor
 „overleverede jeg min skriftelige Ansøgning, som Kammer-Tieneren
 „siraen frembar, og jeg blev indladt i en Stue. Neppe var en fiere-
 „deel Time forløben, forinden en af Tienerne fik Ordre at løbe efter
 „Secretairen, som boede et stykke Vey, udi en anden Gade, derfra.

„Han kom ogsaa allerforderligst og gik op til Geheime-Kaa-
 „den; og Tieneren advarede mig, sigende: vil I nu om en liden
 „Stund gaae ud i Forsinen og opholde Eder ved Trappen, saa spør-
 „ger vist nok Secretairen, ved sin Medkomst fra Hans Excellence,
 „hvem I er? og naar han faaer Svar derpaa, da faaer I maaskee
 „vide ongeføhr hvad Resolution der vil falde paa Eders Memorial;
 „thi jeg merker at den maa være af Bigtighed.

„Dette skeede saaledes, som Tieneren forud havde sagt; og
 „Secretairen bad mig komme i hans Huus, ongeføhr en Times Tid
 „derefter, da ville han tale nærmere med mig.

„Jeg kom paa bestemte Tid udi Secretairens Huus, og blev
 „først af hans Kone velanstændig modtagen, og siraen tilspurgt, om
 „jeg ikke var den danske Underfaat der forliisfe Skib ved Otterndorff?
 „og da jeg svarede ja! ville hun siraen noye udforske den ubehage-

„lige Forskiel, som saa ufornodentlig var reyst sig, formedelst min
 „Sag, imellem Gerichtz Directeuren og hendes Broder, Amtman-
 „den samme Steds.

„Jeg bad allerydmigst, at Madamen ville forskaane mig for den
 „Materie. Thi uden Tvivl var hendes Mand, av Skrivelse,ne,
 „baade til ham selv, og især til hans Excellence Geheimraaden, langt
 „bedre underrettet end jeg veed at fortælle. Og desuden var jeg, af
 „saa mange Fortrædeligheder, saa bekymret, at jeg nu næsten havde
 „glemt mig selv.

„Ak! raabte hun overlydt: Min Broder, min Broder har
 „maaſtee ikke handlet ret.

Og i det samme traadde hendes Mand, Hr. Wolfen, af Con-
 toiret ind udi Stuen, og beeguede mig særdeles artig.

Han sagde da: „Nu har jeg, efter Geheim-Raadens mundt-
 „lige Ordre, forfattet udi Concept Ordre til min Svoger Hr. Amt-
 „mand W., som jeg nu vil gaade op med at forevise Hans Excellence.
 „Men derfor bestilte jeg Eder til denne Tid, at I forlobig kunde
 „læse det, og anmerke, om noget videre fornøden var at tilføye.

„Og da jeg billig maatte erklære den saa fuldstændig, som den
 „kunde vaffes, saa sagde han videre: Dersom I vil komme her, on-
 gesehr

„gefehr Klokken Tre Eftermiddag, da tænker jeg at kunde forevise
 „Eder den fuldstændige Original, underskrevet af hans Excellence selv,
 „paa det I maa aldeles være vidende om dens fulde Indhold, og
 „saaledes tryggelig reyse med Posten i Morgen tilbage; Thi det er
 „Hans Excellences Villie, at I maa vide dennes Indhold, i Steden
 „for anden Resolution paa Eders Memorial.

Da jeg om Eftermiddagen kom tilbage, blev jeg meget høflig
 beærtet med Caffee, og af Manden, saavel som Konen, underholdt
 i Samtale; og i sær af ham forsikret om, at foruden den anviste
 Drede fra Hans Excellence Stadtholderen, ville han og med Posten
 skrive sin Svoger til i de meest eftertryffeliggste Terminis, hvoraf jeg,
 uden al Tvivl, kunde vente al attraaende god Virkning.

Dagen derefter, som var Søndags Morgenen tidlig, reyste
 jeg med Posten tilbage, og kom om Aftenen silde til Otterndorffigien.

Men neppe var jeg kommen af Sengen om Mandags Formid-
 dagen, forend Amtmandens Tiener var i mit Logement, og bad mig
 komme op til hans Herre.

„Jeg kom, og blev meget æragslig modtagen, og straxen tilspurt:
 „Hvad Dag i Ugen jeg ville have Forbryderne indsejnt for Retten?
 „Thi, baade Ober- Gerichts Directeuren og jeg, sagde han, har

„faaet stricte Ordre fra Hans Excellence Geheim-Raadene, at sætte Ober-
 „Retten og examinere, samt drive Sagen imod Forbryderne paa det
 „aller skarpeste, aldeles efter Eders Forlangende. Og naar dette,
 „saa skyndig som skee kand, er bragt i Rigtighed, da at sende Ex-
 „tract-Protocolten til ham, thi han vil selv skionne og domme i Sagen.

Men, sagde han videre, den almindelige Ober-Rets Dag er
 hver Tirsdag, da der altid ere saa mange Sager, at der ingen Tid
 bliver til overs for Eders Sag, som, formedelst den vanskelige Vid-
 løstigheds Skyld, udfordrer Extra-Rettes Dage at examineres paa,
 hvortil jeg agter beqvemmeligst hver Onsdag og Fredag, naar ikke
 Consistorial-Sager, som mellemstunder indfalder paa Fredagene,
 gjar Hindring derudi.

Og saaledes agter jeg at ville giøre Begyndelse med Eders Sag
 forstkommende Onsdags Formiddag, hvorom jeg dog først maa tale
 med Gerichs Directteuren, hvis Beslutning skal blive Eder commu-
 niceret i Estermiddag; og da kand I forfatte Eders Jrettesættelse,
 og Qvestioner, til bestemt Tid, og lade Eders Folk, som er bestemt
 til Vidner, komme med Eder for Retten. Jeg vil selv lade indkalde,
 for det første, de forhen opgivne fire Personer, paa lovlig Maade,
 med fire og tyve Timers Varsel.

Jeg svarede: Det er mig kjær, at Sagen jo for jo heller maa
 foretages og drives til Endskab. Men foruden de forhen opgivne fire

Fribyttene, er der endnu een betydelig Person, som nu til første Rettes Dag maa indstævnes, hvis Navn jeg siden har faaet udspurgt, og er baade mig og mine Folk fiendelig nok, naar vi faaer see ham igien. Hans Forbrydelse er ikke allene Fribyttarie, som det her kaldes, men tillige: „Da mine Folk ville anholde ham med Byttet, da opløftede han Haand mod dem, og soer: At dersom de ikke i samme Dyeblik vigede af, da skulle han, med sit Følge, putte dem under Vandet, at druknes som Hunde.

Den næstkommende Onsdag blev, som forbemeidt, den første Rettes Dag i denne Sag. Jeg blev da indladt i Rettergangs Stuen, og da Retten var sadt, bleven Stol sadt, næst ved Siden af Serichts Directeuren, hvorpaa han bad mig sidde. „Dg jeg maa sige, til denne Herres Vere, at han vejlebede mig udi Retten i mange Maader, som jeg ikke havde Kundskab om.

Jeg indleverede da min Frettesættelse, først imod de fire først indstevnte Personer, og dernæst Qvestionerne for disse og alle deres Medforbrydere i Almindelighed, som bestod udi følgende trende Hoved-Poster, hvilke de under Eed skulle forklare:

- 1) „Om de ikke utillabelig havde bortført, fra det firandede danske Skib, de Skibs Redskabe, som dem nu her beskrives og forelæses?
- 2) „At de her for Retten skal opnævne alt hvis de videre har bortført fra benævnte Skib, og at samme, i den Stand det nu maatte forefindes, skal indbringes her paa Slottet i Morgen, tillige med, om de noget meere deraf, som nu ikke kunde erindres, maatte finde udi deres Eye eller Siemsker, enten inden eller uden Huus. Dg
- 3) „Skal de opgive og nævne alle dem, som enten under eet, sælles med dem selv, eller aparto, enten have seet eller vide, at have bortført noget fra Skibet, eller at have noget af Skibets Tilhørs-

„rende under Siemme og Forvaring, enten for sig selv eller andre,
„enten inden eller uden Hums.

Retten vedtog Questionerne, og de fire indsevnede Forbrydere bleve indfaldte, og deres Huusbond og Protector, den gamle Glaameyer, fulgte med, gandske Skamsuld og nedslagen at ansee.

Min Frettesættelse imod dem blev oplæst, og de tilstod straxen de Stykker, som jeg med mit Skibsfolk havde anholdt, at være kaptet og tagen fra Skibet, saa mine Folk, i den Henseende, ikke behøvede at aflægge noget Vidnesbyrd.

Dernæst blev Questionerne, som forberedt, dem forelæst, hvilke de aldeles ikke ville underkaste sig, og allermindst den sidste eller tredie Post.

„Amtmanden svarede: Ja, Børn! her er Geheim-Raadens indforlige Ordre, at i Fald nogen iblandt Forbryderne, eller de Anklagede, skulle nægte at afgive den foreløste Forklaring, da skal saadan een eller saadanne straxen arresteres og sendes til Stads, hvor Hans Excellence selv vil vide nærmere at behandle dem.

„Og i det samme befalede han Tjeneren at sige til Vagten, at den ikke maatte lade nogen komme ud eller ind af Slots Porten, saa længe Retten var samlet, eller indtil nærmere Ordre.

Dette gjorde en øyensynlig Indtryk paa dem; men den gamle Næv saae meget stivt paa Amtmanden, ligesom han ville sige: Kan saadant være dit Alvor, sær mod mig?

„Amtmanden tog atter til Ords, og sagde: Børn! jeg veed sandelig ingen anden Befrielse for Eder, end som sagt er; Jeg vil endnu forunde Eder nogle Minuters betænkt Tid med hinanden ubi Forsiuen,

Forstuen; thi her bliver ingen andre Conditioner accorderet, end allerede sagt er.

Efter en fierendeel Times Forløb ongefehr, bleve de atter indkaldte og tilspurgte, som forhen? De svarede da eenstemmig: Vi faaer underkaste os Qvestionerne, men udbad sig, at deres Navne, Henseende til dem de maatte opgive, maatte, saa vidt mueligt var, blive ubekendt, hvilket Retten lovede dem.

Edens Betydning blev dem forelæst og indskærpet, og de aflagde Eeden paa at ville forklare sandfærdig, lige efter de dem forelagde Qvestioner.

Og derved kom, paa denne første Rettes Dag, ongefehr 20 nye opgivne Fribyttere med forskiælligt Gods til Protocols. Og af disse nærværende, som de selv havde rovet og henlagt under Henrich Slaameyers Forvaring, en anseelig Deel meere. Men den indskævnte Mathias Pedersen blev paraabt, og fandtes ikke; thi Kaldsmændene forklarede: at de havde vel forkyndt Stevningen for hans sidste Boepæl, men de nærværende svarede: at han allerede for nogle Dage siden var bortreyst med sit Eoy, uden at ville sige hvorhen, dog formodentlig reyst gandske bort af Landet.

Kaldsmændene fik Ordre at efterspørge og indhente ham, hvorfra de best vidste eller kunde.

Jeg begiærede da at mine trende Skibsfolk maatte blive afhørt, saavel henseende til denne gandske Handel, som og sær, betrefsende den bortrømte Mathias Pettersens formastelige Opførsel, hvorefter Retten selv nu ville behage at forelægge dem Qvestioner; Thi jeg agtede at give dem Afskæd, siden det ellers faldt mig for kostbart at holde dem.

Efter

Efter at Raldsmændene havde faaet Ordre at indstævne de ny opgivne Forbrydere til forsikommende Fredag; saa blev Rættens for denne Gang ophævet, og udsadt til næste Fredags Formiddag.

Ved det, at Hr. Berichts Directeuren var gift med Stiftes Provstens Datter, saa havde han derved Lejlighed at faae nøyere Underretning om disse Handlinger, end ved almindelig Bye-Rygte. Og i den Anledning holdt denne gamle ærbørdige Lærer, af Prædike-Stolen (paa Fredagen, som Rættens var samlet) en bevægelig Tale, og Forbau for dem, som den Tid, og siden skulde aflægge en saa vigtig Forklaring om deres og andres skammelige Forbrydelser; Men udsatte dog derhos sin meere udførlige Afhandling, som han paa Embeds Vegne fandt sig forbunden i denne Henseende at holde, til næstfølgende Søndags Hoymæsse, da han formodede en større Samling af Tilhørere.

Jeg var og selv samme Søndag iblandt de sidstbemeldtes Antal, og maa med Sandhed tilføje, at jeg aldrig har hørdt en mere opvækkende Boed, Bedring, og Voenitens-Prædiken, end jeg paa den Dag hørde; Hvorhos han erindrede dem heel bevægelig, den Fære deres eget Land og Boepæle, ved hver Stormvind og hoi Vand-Flod, svævede udi. Og hvorpaa endnu endeel Ijæenlevende siden 1717 kunde fortælle og bevidne med ham dette sorgelige Dylesyn, paa den besynderlige Juule-Hoytid, da saa mange Mennesker og Dvæg drukuede, dreve omkring over deres Jordbund.

Rættens Fremgang vedholdt saaledes udi 14 extra Oberrettes Sessjoner; hvorved et stort Antal Forbrydere bleve opdagede, saa jeg næsten kiededes af at eftersøge flere.

„Og endsskiønt jeg hverken her for Rættens endnu, eller udi min Klage til Stattholderen havde benævnt det ringeste angaaende Ca-

ovnerne, med videre, som Amtmanden tilforn egnede sig til, saa „drev dog, jeg veed ikke, hvad (enten Samvittighedens Orm, eller „Frygt for at jeg skulle lade protocollere noget derom) noget Besju- „derligt, denne Herre til næsten hver Rættis Dag at anholde om, „at jeg ville dog lade afhænte igien fra ham de forbeholdte Sager; „indtil jeg endelig vedtog hans Utraaende.

Der nok for mig, nu at bedes om at ville modtage igien, det, som faae Uger tilforn, tvært imod mine Foresillinger blev tagen, som med Ret.

Da nu endelig Forbryderne saaledes Tid efter anden havde tilbagebragt saa meget af det berøvede Skibs Redskab (tillige med en- deel af Ladningen) som forefandtes, saa blev Retten atter sadt; og jeg indleverte min Beregning over alt det Skibs Redskab, som var bleven mig berøvet (men over Ladningens Tilhørende kunde ingen po- sitive Paastand gøres, men jeg modtog hvis deraf forekom.

Amtmanden proponerede da, at jeg maatte modtage det ind- bragte af Skibs Redskabet, til fuld Værd, efter min Beregning som jeg havde indleveret i Retten.

Men saadant benægtede jeg aldeles, paa Grund af, at det meeste var huggen af, saa det ikke var meere tienligt til saadant Brug, som forhen havde været; Ja! endeel Louværk var aldeles omgjort til Hæste-Equipage.

Men saasom Skibs-Anker og et Par svære Louver med meere, som ikke havde faaet nogen betydelig Skade, dette ville jeg antage igien for samme Værd, som jeg forhen har sadt derpaa i min Reg- ning; men det øvrige maatte, efter min Formeening, anslaaes til Auction for Forbrydernes egen Regning, og den udkommende Sum-

ma afbrages fra Hoved-Summens Beløb; og det da manglende at udredes af Forbryderne, tillige med denne Processus Omkostninger, alt efter Rettens egen behagelige Repartition.

Denne min formeening og Vaastand blev da protokolleret; og henseende til Auctionen, samt de Deele jeg selv vilde modtage igien til fuld Værd, vedtog Retten at skulle saaledes skee, efter min Proposition.

„Men henseende til det øvrig manglende paa min Regning, og „Processus Omkostninger, samt videre Straf, blev udsagt til Hans „Excellence Stadtholderens egen Decission.

Derpaa blev Auctionen berammet og fuldførdt, og siden udi en samlet Ret, netto Ballance Afregning med mig sluttet. Og Sagen saaledes paa dette Stæd, indtil videre, endt.

Jeg lod da mine Værer indskibe udi et Fartoy, at forsændes til Hamburg; dog at samme skulle oppebie mig for Stæde, hvorfra jeg vilde tage ombord og følge med.

„Saa snart Extracten af Protocollen var færdig til at forsæn- „des til Statholderen, da reyste jeg ogsaa med samme Post til Stæde, „hvor jeg da havde den Væe mundtlig at takke den retskafne brave Her- „re, hvis Navn: Hans Excellence Hr. Carl Ludvig Ph. von Münch- „hausen, jeg siden til min store Fornøjelse har funden paa Listen „iblandt den danske Ridder-Orden, for hans hidtil beviste høje „Bevaagenhed for min Sag, og fremdeles at recommandere samme til lige saa naadig, som retsfærdig Beslutning; hvilket blev mig meget „bevaagen tilsaagt.

Saa, ifald jeg ingen anden bevægende Grund end havde, da burde denne Herres Fortienester dog forpligte mig at opteinge dette til Erindring for mine Børn.

„Næste Dag derefter, fik jeg Bnd fra Hr. Secretair Wolffen
 „at ville komme ubi hans Huus; og da jeg der indfandt mig, fik
 „jeg ny Forsikring, efter Ordre fra hans Herre, at min Sag skulle
 „allerforderligst blive paakiendt, og blive tilsendt Ober-Retten i Ot-
 „terndorff; samt Amtmanden samme Stæd tillagt Ordre, at ind-
 „drive det Tilkiendte, som da strax skulle blive udbetalt, enten til
 „mig selv, eller min Fuldmægtig. Og da han var bleven un-
 „derrettet om min Fornødenhed i Hamburg, saa bad han mig ifkuns
 „roelig at reyse did, og at commitere en Mand i Otterndorff, der
 „kand modtage og qvittere for de Penge, som Amtmanden Tid efter
 „anden leverer ham.

Men, sagde han videre af sig selv: Hvorledes bliver saadanne
 Forbrydere affraffede i Dannemark? Jeg opreguede derpaa endeel
 Exempler, i forskiellige Begivenheder af ældre Tider, som deels va-
 re blevne affraffede paa Midler, Ere, Fængsel; og deels med evigt
 Slaverie. Men formedelst de Kongelige Anordningers striete Over-
 holdelse, i deene og detslige Henseender, ere nu saadanne Uhyrer
 ikke meere iblandt vort Lands Beboere. Derimod bestræber enhver re-
 delig Landboer sig nu paa, at komme de Svældende til Hielp.

„Men, sagde han: Man horer dog ofte fra hiin Side af El-
 „ven ulige Behandlinger, imod Strandlidende Skibsfolk.

„Jeg svarede: Det er dem selv noksom bekiendt, at det Holsteen-
 „ske bestaaer af tvende Hoved-Deele; Hvorledes nu den eene Deel
 „styres, er mig ikke aldeles beviist; men hvad de Kongelige Anord-
 „ninger angaaer, da kand jeg troelig forsikre, at de i denne Hen-
 „seende ere liige, for alle danske Stater. Maa og troe, at alle
 „Bedkommende Embeds Mænd vil paasee dem vedborlig, og ikke
 „skides.

„Skidtesløs see igiennem Fingre med saadanne dobbelte strafværdige Mishandlinger, som alt for længe er gaaet i Svang iblandt endeel andre; og som ethvert naturligt Menneske, langt meere christelige Embedsmænd burde have Afsky for.

Dermed tog jeg Afsked, og reyste til Hamburg, hvor jeg efter nogle Ugers Forløb fik Gienvar fra min Vært i Otterndorff, som jeg havde commiteret i mit Stæd; at saa gierne han vilde tiene mig, saa lidt torde han paatage sig den nu opdragne Commission: at modtage og qvittere for Penge.

I Hamburg blev jeg meget venlig modtaget af Befragterne, som nu fik ufornodentlig endeel meere Guds tilbage, end de havde foresøgt sig; og, som de forhen ikke ville giøre Bekostning paa, imod Frihytterne.

Efter at jeg, saavel henseende til første havarie Affaires, som disse totale Fortiis havde faaet Regninger imellem Befragterne og mig, reguleert at overdrages til Dispatchuren, saa maatte jeg atter Reyse ned til Otterndorff igien, for at faae endelig Beslutning paa den der affagde finale Decision, som efter affrevne Gienpart, hvilken endnu forefindes hos mig, var af følgende Indhold:

„Auf des Herrn Scheimter Ratht von Münchhausen Excellence hohn Ordre, werden diejenige Versöhnen, so sich an das Norwegische Schiff, ungebührlicher Weise, vergriffen haben, in Ersetzung des verhragten, auf 2189 Mk. 6 und ein halb s. Estimirt, und Eydtl. verificirter Schadens; Ingleichen in Bezahlung deres Commissions Kosten, hiermit condemnirt, der Gestalt, und also daß

No. 1	Dietrich Seube, an Capitain	61 mg
	und aus gericht bezahlt	6 mg
2	Claus Nagel	6 & 61
3	Hinrich Glaameyer	6 , 61
4	Johan Glaameyer	6 , 61
5	Mathias Pedersen	6 , 61
6	Peder Eichen	6 , 61
7	Wilken Nagel	6 , 61
8	Claus Tomvoren	6 , 61
9	Claus Fridrich	6 , 61
10	Jacob Heinsen	6 , 61
11	Petter Meyer	6 , 61
12	Tomis Gütke	6 , 61
13	Hinrich Jung Clausen	6 , 61
14	Frank Schülthe	6 , 61
15	Claus Schlicherman	6 , 61
16	Jochim Freinde	6 , 61
17	Johan Gilling	6 , 61
18	Wolfrich Eichen	6 , 61
19	Johan Berdis	6 , 61
20	Hinrich Daldorff	6 , 61
21	Arendt Daldorff	6 , 61
22	Johan Müller	6 , 61
23	Bartoll Eoburg	6 , 61
24	Petter Bull	6 , 61
25	Wilhelm Schnafenburg	6 , 61
26	Mathias Hirsch	6 , 61
27	Johan Bay	6 , 61
28	Hinrich Berdis	6 , 61

29	Bartoll Müller	6	61
30	Hinrich Barchs	6	61
31	Mathias Mahsand	6	61
32	Claus Hirsch Abers	6	15
33	Jacob Dohrman	6	15
34	Johan Weiman	6	15
35	Johan Pape	6	15
36	Johan Bartels	6	15
37	Wölke Heimche	6	15
38	Petter Scheyst	6	15
39	Petter Kochen	6	15
40	Johan Kochen	6	15
41	Henrich Mein	6	15
42	Claus Mein	6	15
43	Petter Dorels	6	15
44	Fridrich Meyer	6	15
45	Johan H. Dofcher	6	15
46	Paul Drachenber	6	15
47	Petter Peut	6	15
48	Hinrich von Kroge	6	15
49	Johan Stuben	6	15
50	Petter H. Kolt	6	15
51	Claus Diedrich	6	136½

„Binnen 14. Tagen, sub poena paratal Executionis des Endes
 „zu erlegen, oder da ein und der andere, daß Geldt an den Schiffs
 „Capitain abzuführen nicht vermögen wähe, seine Katam in Ge-
 „fängniß, und zwars die mit 61 Rl. angefekete auf 4 Wochen, die
 „andere aber auf 8 Tage, halb bey Wasser und Brodt abzufiken
 „schuldig.

„Ob nun wohl die Beschuldigte, über Dieß, noch eine ander
 „vielige Straffe verdient hätten, so werden sie doch aus bewegenden
 „Ursachen vor dieß Mahl, damit verschonet. Wieder den entwichen
 „nen Matthias Pettersen aber, fals Er sich in Lande betreffen lassen
 „solte, die Actio Fiscalis Expressvorbehalten. Von Rechts Wegen
 „Publicatum Otterndorff die 11ten Maji 1745.

J. S. Joppert. P. W. Wagener.

Dg omendskiondt end flere vare anklagede, for at have hiulpen
 og tient hine, saa blive disse dog ikkuns anført paa en aparto Liste
 til Erindring, isald de oftere skulle lade sig bruge; men nu under
 Rettens skarpe Tilrettesættelse og Formaninger, friladte.

Jeg fik end ikke af alle til skadesløs Betaling foransorte Per-
 soner, det Gulde; thi endeel bleve satte i Fængsel, og af andre
 Uformuende modtog jeg hvis de kunde tilvejebringe; Thi mange Gat-
 tige vare blevne forleedte af de Formuendes Exempler.

„Det var heller ikke mit Forsæt at søge den allerstrængeste Ret
 „over dem; thi da havde Straffen uden Tvivl stæegen høyere. Men
 „min fornemste Hensigt og Attraac, var ikkuns herved at indprænte
 „dem og alle omkringboende, en saadan Skræk, at de for Esterti-
 „den kunde viide at slyde detslige onde Sierninger, som nu var dem over-
 „beviist, til egen Vres Forkleinelse. Og derved haaber jeg, at de
 „Handlende og Navigerendes meere Sikkerhed er bleven befæstet paa
 „de Grendser; Hvorom jeg siden har ogsaa havt omstændige Beret-
 „ninger derfra.

Efter saadan fuldendt Forretning (saavidt see kunde) paa dette
 Stæd; da reyste jeg atter til Hamburg, og der blev jeg opholde
 ved Afgjørelserne med Niscurandeurerne, indtil September Maaned;

da

da jeg med gandske afgjorte Regenskab fra alle Vedkommende var bleven expideret.

Paa begge forbemeldte Stæder, og især denne sidste, forekom mig forskiellig flere Tilbragelser, hvorover min Thukommelse end nu fornøyer sig. Men da maaskee endeel kunde ville hentyde, at jeg beskrev disse ikkun for egen Roes; saa har jeg ikke villet bemøye mine hængselsige Læsere med meere af dette Slags: uden hvis jeg har agtet at kunde tiene mine Liigemænd til nogen Opmuntring. Og ellers at have Hensigt til nogen almindelig Nytte.

Først i September Maaned, reyste jeg ved Skibsleylighed fra Hamburg, og efter lykkelig Seylads kom inden samme Maanedes Forlob til Bergen, hvor mine respective Reedere og andre Venner modtog mig med saadan forønskelig Ære og Kierlighed, at jeg inden et Maanedes Forlob derefter havde ny Fuldmagt at reyse, for at tilkiøbe mig, et saa fuldkommen beqvemt Skib igien, som jeg selv attraaede.

Min Reyse gik da først i November Maaned herfra til Holland, hvor jeg paa forskiellige Stæder opholdt mig: deels for at afgjøre nogle anfortroede Commissjoner, deels og, for at indhænte ved Correspondence fra endeel Stæder i Frankerig og England, Efterretninger, som kunde tiene til mit forehavende Maal.

Men efter noyere Beslutning, reyste jeg in December med den Engelske Vaqvet fra Sluys i Holland til London, og ankom der ved 1745 Aars Udgang. Og samme Stæds, efter nogle Ugers Forlob, tilkiøbte mig et saadant Skib, som baade for sin gode Indretning Skyld, Anseende, Drægtighed og medfulgte Amnitions Skyld, forekom mig beqvemst i da værende Ufreds Tider at Navigere med (efter min Inclination) paa Stæderne i Middell-Havet og Levanten, hvorpaa vores Handel, i den Tid, ellers for det meste skeede med fremmede Skibe.

